

Anmeldelse

Sjælesorg mellem tradition og modernitet

I kapitlerne om død og sorg bliver det et hovedanliggende for Lone Vesterdal at holde fast ved kirkens traditionelle billede af, at døden ikke er slutningen, men begyndelsen på et nyt liv. Foto: Mads Claus Rasmussen/Ritzau Scanpix

4. januar 2022 kl. 10:26

Af [Thomas Bjerg Mikkelsen](#)

Præstefaget er også et håndværk, som skal opøves. Hvad det sjælesørgeriske håndværk angår, er der god hjælp at hente i Lone Vesterdals og Inger Uldall Juhls bog "Det skrøbelige menneskeliv" fra 2020, skriver Thomas Bjerg Mikkelsen

I 2017 blev der fastlagt en ny kompetenceprofil for præster. Den beskriver syv roller med tilhørende kompetencer, som er nødvendige for en præst at kunne træde ind i og besidde.

Profilen viser med al tænkelig tydelighed, at præstefaget også er et håndværk, som skal opøves. At tilegne sig akademisk viden er ikke det samme som at tilegne sig reel kompetence.

Håndværk er noget, som man opøver i praksis – og som man løbende må reflektere over. Meget præstearbejde handler om erfaring og praktisk indlæring. Det gælder også på det sjælesørgeriske område.

To perspektiver på åndelig omsorg

Sognepræsten i Bramdrup Sogn ved Kolding, Lone Vesterdal, har gjort det til sit adelsmærke at formidle viden fra egen praksiserfaring og teologiens kilder. I løbet af en kort årrække har hun skrevet en række faglige bøger om sjælesørgeriske emner. Senest har hun optrådt som fagredaktør på en antologi, som introducerer sjælesorgens teologi og praksis i Danmark.

Lone Vesterdal er både en dygtig akademiker og håndværker – og så skriver hun med livet i hænderne. Det bliver klart for enhver, som læser “Det skrøbelige menneskeliv. Perspektiver fra lægen og præsten”, som hun udgav i 2020 sammen med overlæge Inger Uldall Juhl. Fra hver sin vinkel perspektiverer præsten og overlægen emner som sygdom, sårbarhed, stress, angst, aldring, død, sorg, og tilgivelse.

Det er interessant og naturligt, at en præst og en læge går sammen og skriver en fælles bog. Historisk set har der været en stærk sammensmeltning mellem lægefaget og kristendommen.

I dag er forståelsen af sygdomme og helbredelse i høj grad blevet overtaget af den videnskabelige udvikling – men netop i disse år er der kommet et fornyet fokus på, at åndelig omsorg også kan være et sundhedsmæssigt anliggende. Det ene forord i bogen er da også skrevet af Niels Christian Hvidt, som er professor i eksistentiel og åndelig omsorg ved Syddansk Universitet.

Fælles virkelighed

Det faglige fundament står stærkt. Inger Uldall Juhl gør i sine kapitler meget ud af at formidle lægefaglig viden. Og hun perspektiverer denne viden med erfaringer, som hun har indhøstet fra flere årtiers praksis.

Lone Vesterdal bruger sin teologiske faglighed til skabe en holdbar og sund ramme for den sjælesørgeriske praksis. Samtidig har hun, ligesom bogens anden forfatter i øvrigt også har det, et stort udblik til billedkunst, litteratur, psykologi og samfundskultur. Bogens videnskabelige fundament afspejles også i den imponerende litteraturliste, som i sig selv aftvinger respekt.

Inger Uldall og Lone Vesterdal forholder sig til virkeligheden og baserer deres analyser og refleksioner på empirisk viden fra den nyeste forskning, men også på erfaringer fra egen praksis.

De skriver med en ambition om at fremme åbenheden mellem medicinsk og teologisk faglighed og vise, hvordan begge fagområder gennem åndelig omsorg kan være med til at styrke menneskers oplevelse af fysisk og eksistentiel frihed. De repræsenterer således to fag, der i praksis fordrer dømmekraft, stillingtagen, intuition, erfaring, klogskab og menneskelighed ved siden af den akademiske ballast, som praksis bygger på.

Den eksistentielle samtale

Inger Uldall Juhl påpeger mange gange, hvordan eksistentielle problemstillinger kan virke invaliderende for mennesker.

Derfor insisterer hun også på at være optaget af den eksistentielle samtale – og hun påpeger, at lægerne i dag først og fremmest er uddannede til at kunne reagere med beslutningshed i forhold til en medicinsk situation. De er ikke på samme måde som præsten uddannede til at være til stede i menneskelig magtesløshed:

”Disse eksistentielle samtaler, som lægen kan have med patienten, passer ikke ind i den aktuelle politiske diskurs, hvor alt skal dokumenteres, måles og vejes, som om almen praksis og sundhedsvæsenet kan drives som et hvilket som helst andet firma.”
(s. 28)

Inger Uldall Juhl argumenterer da også løbende for, at læger og sundhedsprofessionelle skal være anderledes rustede til at kunne tale om de eksistentielle aspekter, som knytter sig til patientens situation. Bogen rummer således også en implicit kritik af et sundhedsområde, som i for høj grad overlader det til præsterne at føre de eksistentielle samtaler med syge og skrøbelige mennesker.

Afprøvet kristendom

Begge forfattere demonstrerer en dyb rodfæstethed i den kirkelige tradition. Værket er spændt ud mellem tradition og modernitet og emmer af genuin kristentro.

I kapitlerne om død og sorg bliver det således også et hovedanliggende for Lone Vesterdal at holde fast ved kirkens traditionelle billede af, at døden ikke er slutningen, men begyndelsen på et nyt liv. Hun tager blandt andet med en henvisning til Regin Prenter et opgør med den liberale teologi, som har det med at tabuisere den kristne trosforestilling om den dødes fortsatte eksistens i den himmelske verden uafhængigt af vores evne til erindring.

Forfatterens kristendomsforståelse kommer på intet tidspunkt til at fremstå som blåøjet naivitet. Tværtimod bidrager de med meningsfulde refleksioner uden på noget tidspunkt at lukke af for åbne afslutninger og ubesvarede spørgsmål.

En vigtig vej til forståelse af menneskelig sårbarhed er nemlig at åbne sig i forhold til de indsigter, som kirken og teologien op gennem historien har bidraget med.

Der skal være plads til skrøbelige mennesker med sårbare følelser. Alt kan ikke forklares og løses rationelt gennem medicinsk behandling eller ved hjælp af teorier, modeller og diagnoser. Derfor har vi behov for slidstærke trosforestillinger og fortællinger, som leverer sprog til situationer, hvor mennesket slås med det meningsløse.

Væsentlig udgivelse

Bogen er trykt i farver og i et flot udstyr og rummer flere flotte illustrationer af klassiske og moderne kunstværker. Desværre har forlaget dog ikke udført sit redaktionelle arbejde godt nok. Værket mangler et emneregister, og teksterne kunne have været brudt bedre op med flere linjeskift og indryk. Man kan også diskutere, om papirvalget er rigtigt, da det blanke papir giver meget genskin i en ellers teksttung bog.

Det er skønhedsfejl, og jeg vil uforbeholdent anbefale bogen til både læger, sognepræster og alle andre, der i må være til stede i menneskelig magtesløshed og udfordres af fysiske såvel som eksistentielle og åndelige lidelser. Her er relevant hjælp til at få opøvet sit håndværk.

Anmeldelse For abonnenter på Kirke.dk

Lettilgængelig introduktion til 'forfatterintentionen' bag evangelierne

Mogens Müllers nye bog Evangelierne, som er udkommet i Forlaget Vandkunstens smukke kortbogsserie Teologisk Folkebibliotek, er en kompetent, hårdtslående endefuld til barnetroen på de nytestamentlige skrifers tilblivelsesproces. Der er tale om en nøgtern, læseværdig bog,

der lever op til den folkelige ambition bag serien

Det skrøbelige menneskeliv

Titel: "Det skrøbelige menneskeliv – perspektiver fra lægen og præsten"

Forfattere: Inger Uldall Juhl, Lone Vesterdal

Sidetæl: 352

Forlag: Eksistensen 2020

Nævnt i artiklen:

Lone Vesterdal
Sognepræst og forfatter

 Lone Vesterdal

Kirke.dk

Udgivet af Kristeligt Dagblad

Vimmelskaftet 47

1161 København K

Tlf. 33 48 05 00

Abonnement: service@kirke.dk

Kontakt: redaktion@kirke.dk

Følg Kirke.dk:

